

Кондратенко Ганна Григорівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
декан Факультету музичного мистецтва і хореографії,
доцент кафедри музикознавства та музичної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка м. Київ
h.kondratenko@kubg.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5035-4355>

Гаркавенко Дмитро Віталійович,

викладач кафедри музикознавства та музичної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка м. Київ
d.harkavenko@kubg.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2755-8243>

Городецька Оксана Володимирівна,

кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри музикознавства та музичної освіти,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка м. Київ
o.horodetska@kubg.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5941-1281>

ТРАНСФОРМАЦІЯ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. Стаття присвячена актуальній проблемі трансформації музично-теоретичної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва як складової їх професійної підготовки в умовах викликів та змін в культурі та мистецькій освіті в Україні. Опрацьовано наукові праці, що розкривають сутність ключових та дотичних понять: музично-теоретична підготовка, професійна підготовка. З'ясовано, що блок музично-теоретичних дисциплін сприяє формуванню спеціальних (фахових) компетентностей та орієнтує на досягнення ключових результатів навчання. Виявлено не повну відповідність традиційних навчальних програм музично-теоретичних дисциплін вимогам сучасного музичного простору.

Наголошено, що трансформація викладання музично-теоретичних дисциплін — це активний етап оновлення змісту і форм освітнього процесу в закладах вищої музичної освіти. Визначено основні концептуальні засади трансформації музично-теоретичних дисциплін, спрямовані на підготовку творчого компетентного фахівця, готового до викликів XXI століття в умовах цифровізації освіти. Представлено методологічні підходи до модернізації системи викладання музично-теоретичних дисциплін, компоненти та напрями ключових трансформаційних змін у вітчизняних закладах вищої музичної освіти, наголошується на оновленні методики викладання та застосування цифрових, інтерактивних та інноваційних технологій. Визначено педагогічні умови реалізації системи трансформації музично-теоретичних дисциплін. Наголошено на необхідності оновлення репертуарної політики.

Ключові слова: музично-теоретичні дисципліни; бакалавр музичного мистецтва; професійна підготовка.

TRANSFORMATION OF MUSIC THEORY DISCIPLINES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF BACHELOR'S DEGREE STUDENTS IN MUSIC

Abstract. The article is devoted to the topical issue of transforming the music theory training of future bachelors of music as part of their professional training in the context of challenges and changes in culture and arts education in Ukraine. Scientific works revealing the essence of key and related concepts, such as music theory training and professional training, have been studied. It has been established that the block of music theory disciplines contributes to the formation of special (professional) competencies and focuses

on achieving key learning outcomes. It has been revealed that traditional music theory curricula do not fully meet the requirements of the modern music space.

It is emphasized that the transformation of teaching music theory disciplines is an active stage in updating the content and forms of the educational process in higher music education institutions. The main conceptual foundations of the transformation of music theory disciplines aimed at training creative, competent specialists ready for the challenges of the 21st century in the context of the digitalization of education have been identified. Methodological approaches to modernizing the system of teaching music theory disciplines, components and directions of key transformational changes in domestic higher music education institutions are presented, and emphasis is placed on updating teaching methods and the use of digital, interactive, and innovative technologies. The pedagogical conditions for the implementation of the system of transformation of music theory disciplines are defined. The need to update the repertoire policy is emphasized.

Keywords: *music theory disciplines; Bachelor of Music; professional training.*

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025

© Кондратенко Г., Гаркавенко Д., Городецька О., 2025

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Трансформаційні процеси в українському суспільстві в умовах війни мають глибинний, системний характер і впливають на всі сфери життя. Їх радикальний вплив на галузь культури і мистецтва виявляється у переосмисленні цінностей і парадигм, що в свою чергу змінює систему мистецької освіти. Саме вона, перебуваючи на етапі інтеграції в європейський і світовий культурно-освітній простір, базуючись на принципах національної ідентичності, потребує якісних змін і модернізації.

Цифровізація освітнього процесу, діджиталізація, розвиток технологій, інтеграція виконавської, педагогічної та творчої діяльності сприяють оновленню змісту та методик викладання у межах освітніх програм, в тому числі тих, які готують бакалаврів музичного мистецтва. Базовою основою всіх ОПП спеціальності 025 (В5) «Музичне мистецтво» бакалаврського рівня є блок музично-теоретичних дисциплін, які також потребують трансформації, враховуючи особливості майбутньої кваліфікації. Такі зміни мають позитивно вплинути на якість професійної підготовки, формування спеціальних (фахових) компетентностей майбутніх бакалаврів музичного мистецтва, забезпечення їх готовності до професійної діяльності в сучасних умовах.

Мета статті — висвітлити концептуальні засади трансформації музично-теоретичних дисциплін у професійній підготовці майбутнього бакалавра музичного мистецтва.

Методологія дослідження. У статті використано теоретичні та емпіричні методи дослідження. Здійснено аналіз наукової літератури з питань професійної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва, особливостей викладання музично-теоретичних дисциплін як фундаменту ключових освітніх програм. Надано визначення поняття «трансформаційні зміни музично-теоретичних дисциплін». Розроблено

концептуальні засади трансформації музично-теоретичних дисциплін в процесі професійної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблему потенціалу музично-теоретичних дисциплін у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва висвітлено в дослідженнях музикознавців, музикантів-педагогів та музичних діячів. У науковій літературі професійна підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва вивчалась у дослідженнях О. Афоніної, А. Болгарського, Г. Карась, А. Козир, О. Олексюк, Г. Падалки, Т. Пляченко, О. Ребрової, С. Шипа, О. Щолокової та ін. Питання впливу музично-теоретичних дисциплін на процес професійної підготовки майбутніх музикантів знайшло відображення в роботах І. Дубінець [5], Ю. Локаревої [7], С. Новосадової [9] та ін. Проблема інтегрованого підходу до викладання музично-теоретичних дисциплін досліджувалась в роботах А. Горемичкіна [3], І. Малашевської [8], П. Яловського [11] ін. Історичну еволюцію музично-теоретичних дисциплін на прикладі Вищого музичного інституту у Львові представив у своєму дослідженні Я. Горак [2].

Досліджуючи становлення музично-теоретичних дисциплін та їх роль у формуванні професійної компетентності викладачів музики, С. Новосадова акцентує увагу на формуванні творчої самостійності [9]. Проблеми удосконалення та розробки методик викладання сольфеджіо були темою досліджень О. Афоніної в аспекті стильового підходу та розробки дистанційних курсів [1], сучасні технології та новації в музично-теоретичній підготовці досліджують В. Дорофєєва [4], Н. Коцюрба [6], О. Теплова [10] та ін.

Разом з тим, бракує досліджень трансформаційних змін у змісті та викладанні музично-теоретичних дисциплін в освітньому процесі музикантів-бакалаврів, що й визначило актуальність цієї статті.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва в закладах вищої освіти України (музичних академіях, на мистецьких факультетах університетів) здійснюється в 39-ти закладах і передбачає 291 конкурсну пропозицію (станом на 2025 рік, відповідно до інформації платформи ЄДЕБО) [12].

Ключовими напрямами підготовки бакалаврів музичного мистецтва (спеціальність 025 «Музичне мистецтво») є виконавство (гра на музичному інструменті, спів), музикознавство (музично-теоретична підготовка), диригентська та педагогічна діяльність. Це дає можливість працювати артистом-солістом, артистом ансамблю, артистом оркестру, артистом хору, диригентом, концертмейстером, викладачем мистецьких шкіл і ліцеїв. Крім практичних навичок, що складають основу майбутньої професії, вкрай необхідно набуття теоретичних знань з теорії (сольфеджіо, гармонія, поліфонія, аналіз музичних форм) та історії музики.

Як зазначено в «Стандарті вищої освіти» спеціальності 025 «Музичне мистецтво», «ціль навчання — підготовка високопрофесійних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва, що передбачає застосування певних теорій та методів концертно-виконавської, композиторської, диригентської, музикознавчої, дослідницької, педагогічної, звукорежисерської, менеджерської діяльності у сфері музичного мистецтва і характеризується комплексністю та невідомістю умов» [13].

Музично-теоретичні дисципліни складають теоретичне ядро всіх освітніх програм підготовки професійних музикантів і забезпечують розвиток слухових, аналітичних та композиційних навичок; формують здатність до інтерпретації та дослідницької діяльності; створюють культурологічний фундамент для майбутньої професії. Таким чином, ці дисципліни охоплюють фундаментальні курси, що формують професійне мислення музиканта та забезпечують відповідний базис для творчої та виконавської діяльності. У сучасних умовах глобалізації та цифровізації освіти постає потреба у переосмисленні їхнього місця та ролі.

У цьому аспекті викликає інтерес дослідження трансформації музично-педагогічної підготовки з позицій підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва П. Яловського [11]. Науковець окреслює шляхи підвищення ефективності музично-теоретичної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в закладах середньої освіти, серед яких «визначено інтеграцію змісту музично-теоретичних дисциплін та використання у процесі їх вивчення методів проєктів, брейнсторму, ділової гри, творчих завдань, музикознавчого та художньо-педагогічного аналізу музичних творів, музичних вікторин; забезпе-

чення творчого самовираження здобувачів вищої музично-педагогічної освіти засобами вокальної та інструментальної імпровізації, інтерпретації й аранжування музичних творів; використання зразків сучасної музики; орієнтація на зміст і завдання музичної та мистецької освіти школярів» [11]. Слід зазначити, що запропонована методика може фрагментарно використовуватися і у професійній підготовці майбутніх бакалаврів музичного мистецтва.

Традиційний поділ музично-теоретичних дисциплін на блоки теорії та історії музики, в закладах вищої освіти, де здійснюється підготовка майбутніх бакалаврів музичного мистецтва, залишається актуальним зараз. Автономія закладу вищої освіти дозволяє варіювати вибір кількості годин на опанування цих дисциплін враховуючи специфіку освітніх програм.

Сольфеджіо, як базова дисципліна, що здійснює розвиток музичного слуху, сприяє не тільки формуванню інтонаційно-слухових навичок, що надзвичайно важливо для вокалістів і диригентів, а і внутрішнього слуху, що необхідно для кожного музиканта. Вправи і диктанти у різних тональностях мажору і мінору, інтонування мелодій, розвиток ритмічного чуття, слуховий аналіз, здійснення формування навичок читання з аркуша — основний перелік завдань дисципліни, яка є підґрунтям для подальшого вивчення гармонії, поліфонії та аналізу музичних форм.

Весь теоретичний блок може викладатися для різних освітніх програм із певними відмінностями, адже важливість розвитку гармонічного слуху набуває особливого практичного значення в аспекті створення гармонізацій та аранжувань. В опануванні гармонії розвиток аналітичного мислення, використання певних правил, застосування функцій акордів, розуміння гармонічного розвитку дозволяють оволодіти законами організації музичного тексту у відповідності до стилів і жанрів різних епох з метою створення інтерпретації.

Поліфонія як базис композиційного мислення глибоко занурює в аналіз поліфонічних форм у творчості композиторів різних епох та надає навички роботи з багатоголосними творами. Важливість дисципліни для теоретиків, композиторів і виконавців очевидна, адже усвідомлення логіки і правил створення поліфонічних форм органічно реалізується у виконавській інтерпретації відповідних творів.

Аналіз музичних форм дозволяє дослідити структуру музичного тексту. Починаючи від елементарних до складних форм відбувається розуміння принципів розвитку музичної драматургії, що реалізується у подальшій виконавській діяльності та створенні оригінальних інтерпретацій у власній творчості або у подальшій педагогічній діяльності.

Цикл дисциплін з історії музики складає культурологічний аспект професійної підготовки майбутнього бакалавра музичного мистецтва та передбачає вивчення еволюційних процесів у музичному мистецтві. Від античних часів до музики XXI століття, розглядаючи взаємозв'язки музики з філософією, літературою, образотворчим мистецтвом відбувається занурення у різноманіття музичних стилів і напрямів в аспекті творчості композиторів світової та української музики. Особливо важливим елементом на сучасному етапі є посилення вивчення вітчизняного контенту в аспекті розвитку національно-культурної ідентичності. Володіння історією музики формує і розширює світогляд, духовну культуру, що важливо для професійної діяльності музиканта.

Аналіз робочих програм викладання музично-теоретичних дисциплін, що знаходяться у вільному доступі на веб-сайтах закладів вищої музичної освіти, дозволяє констатувати, що в них спостерігаються деякі суперечності. Так, ряд дисциплін викладається ізольовано, за застарілими методиками, використовується література 60-80х років минулого століття. Позитивною тенденцією більшості проаналізованих авторських курсів музично-теоретичного блоку є поєднання класичних методів і застосування нових технологій та методик. Це свідчить про не повну відповідність традиційних навчальних програм музично-теоретичних дисциплін вимогам сучасного музичного простору. Тому трансформаційні зміни у викладанні музично-теоретичних дисциплін мають зробити освітній процес динамічним, цікавим для майбутніх музикантів і адаптувати новітні технології під відповідну специфіку. Ми вважаємо, що ці зміни мають ґрунтуватися на інтеграції цифрових технологій, міждисциплінарності та орієнтації на потреби музичного ринку. Адже від бакалавра музичного мистецтва очікується не лише виконавська майстерність, а й музичне мислення, здатність до інтерпретації та творчого переусвідомлення нотного тексту.

Трансформаційні зміни музично-теоретичних дисциплін ми трактуємо як оновлення змісту, структури, методів викладання, осучаснення та адаптація навчального музичного матеріалу відповідно до стилів і жанрів, з використанням принципів міждисциплінарності та інтеграції, цифрових та інтерактивних технологій. Ці концептуальні засади спрямовані на подолання фрагментарності теоретичних знань та посилення їх інтеграції з виконавською і творчою діяльністю студентів, розвиток їх музичного мислення, слухової рефлексії та здатності до практичної реалізації набутого контенту.

Процес трансформації базується на взаємопов'язаних методологічних підходах — компетентнісному (набуття спеціальних (СК) та загальних (ЗК) компетентностей); системному

(цілісність та інтеграція музично-теоретичних дисциплін); діяльнісному (залучення здобувачів до відповідної аналітичної, виконавської та творчої діяльності); культурологічний (врахування історико-стильових особливостей музичних творів, осмислення їх в соціокультурній діяльності); міждисциплінарний підхід (інтеграція музично-теоретичних дисциплін з іншими курсами та з виконавською і педагогічною діяльністю).

Систему трансформації музично-теоретичних дисциплін у професійній підготовці майбутнього бакалавра музичного мистецтва ми розглядаємо як сукупність змін змістового, процесуального, технологічного компонентів, що передбачають переосмислення ролі музично-теоретичних знань як інструмента музичного мислення та інтерпретації.

Змістовий компонент передбачає оновлення навчального матеріалу музично-теоретичних дисциплін відносно стилів і жанрів музики XX–XXI століть, інтеграції композиторських технік у сучасній музиці в курсах гармонії та аналізу музичних творів, переорієнтація сольфеджіо на інтонування та слуховий аналіз на прикладі не тільки фольклору та академічної музики, а і сучасного репертуару. Виконання студентами аналізу музичних текстів, розширення стильового діапазону від класики до сучасності, удосконалює аналітичні навички та формує інтерпретаційні компетентності. Доцільним є викладання інтегрованих навчальних курсів, наприклад: «Сольфеджіо та імпровізація», «Гармонія та аналіз музичних форм», «Джазова гармонія» тощо.

До викладання «Сольфеджіо» доречно включати інтонування мелодій в конкретному стилі, слуховий аналіз гармонічних функцій у фрагментах музичних творів, практичне опанування поліметрії, атональності тощо. Традиційну форму написання музичного диктанту можна доповнити сучасним музичним репертуаром. Інтонування мелодій доречно доповнити елементами гармонічного супроводу. Доречним для вокалістів є дисципліна «Джазове сольфеджіо», «Розвиток музичного слуху» та ін.

У викладанні «Гармонії» крім академічного підходу доречно дотримуватись стильового та практико орієнтованого. До навчальних модулів рекомендуємо додати теми «створення функціональної гармонії у виконавському аспекті»; «гармонічна мова композиторів XX століття», «сонорика, алеаторика», «елементи джазової гармонії» та ін. Важливою є практична складова: гармонізація мелодій в різних стилях; створення гармонічних моделей для імпровізації.

Переосмислення викладання «Поліфонії» передбачає оновлення різних аналітичних методів аналізу поліфонічних текстів та слухового аналізу голосових взаємозв'язків. Це дозволяє студентам вивчати аспекти принципів поліфонії у музиці

різних епох, сучасні поліфонічні техніки та специфіку поліфонії у виконавській інтерпретації.

Оновлення викладання «Аналізу музичних форм» передбачає спрямування на інтеграцію структурного та смислового аналізу, де важливим змістовими аспектами має бути драматургія та форма музичного твору, взаємодія гармонії, тематизму та фактури, аналіз форм у музиці XX–XXI століть. Потребує оновлення форм проєктної діяльності студентів, в тому числі у вигляді аналітичних презентацій.

Процесуальний компонент передбачає проєктну діяльність, поєднання індивідуальної роботи і групових форм, майстер-класів, застосування проблемних завдань і кейсів, інтерактивних методів, що сприяє реалізації діяльнісно-аналітичного навчання та забезпечують ефективне засвоєння музично-теоретичних знань і розвиток професійних компетентностей: слухових, аналітичних, інтерпретаційних.

Технологічний компонент включає мультимедійний супровід лекцій і практичних занять, поєднання елементів дистанційного та змішаного навчання, використання цифрових платформ для розвитку слуху, цифрових нотних редакторів, секвенсорів, програмного забезпечення для створення та аналізу музики, використання елементів гейміфікації. Використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, онлайн-платформ, доповненої реальності та елементів штучного інтелекту в освітньому процесі робить музично-теоретичні дисципліни сучасним ядром професійної підготовки майбутнього бакалавра музичного мистецтва.

У контексті нашого дослідження ми виділяємо наступні ключові напрями трансформаційних змін:

1. Семантична інтеграція знань музичної теорії, яка є однією з ключових змін та проявляється в подоланні ізольованого вивчення музично-теоретичних категорій, коли відбувається розгляд ладу, гармонії, фактури, форми та поліфонічних основ у взаємодії.

2. Заміна абстрактних моделей на реальний музичний текст різних епох і стилів, в тому числі з власного виконавського репертуару, що дає змогу пов'язати теоретичні знання з конкретними музичними творами.

3. Розширення стильового та часового-історичного спектру, що передбачає включення музичних творів композиторів XX–XXI століть та сприяє осмисленню еволюції музичної мови і подоланню академічного, нормативного підходу.

4. Посилення аналітичного компонента, що спрямовано на формування внутрішнього слуху та аналітичної рефлексії та дозволяє не тільки розпізнавати особливості гармонії і фактури, а і прогнозувати подальший музичний розвиток.

5. Інтеграція творчого компонента, як чинника професійного розвитку музиканта, що вклю-

чає реалізацію набутих теоретичних знань в елементах композиційної діяльності, аранжування, авторської інтерпретації музичного твору.

6. Орієнтація теоретичних знань на вирішення виконавських рішень та підготовку інтерпретації музичного твору, що сприяє розвитку інтерпретаційної компетентності.

7. Інтеграція цифрових і мультимедійних технологій у методику викладання, що відбувається з урахуванням сучасних цифрових можливостей, а саме: нотних редакторів та аудіо секвенсорів, цифрових платформ для слухового тренінгу; елементів дистанційного та змішаного навчання. Особливо цінним є можливість порівняння різних інтерпретацій одного і того ж твору, візуалізація музичного тексту в нотному редакторі тощо.

8. Індивідуалізація та диференціація методики навчання у відповідності з рівнем підготовки студента, що передбачає варіативність завдань, адаптованих до профілю освітньої програми, диференційований рівень складності, проєктування індивідуальної освітньої траєкторії у відповідності до профілізації.

9. Оновлення ролі викладача в сучасному освітньому процесі як координатора міждисциплінарної взаємодії, що сприяє формуванню партнерських відносин між викладачем і студентом.

На перегляд змісту кожної музично-теоретичної дисципліни впливає репертуарна політика. Вилучення з освітнього контенту радянських і російських наративів, збереження національного коду з метою зміцнення національної ідентичності постають в якості сучасної змістової лінії освітнього процесу. Важливим є осучаснення та доповнення робочих програм навчальних дисциплін музичним матеріалом композиторів XX–XXI століть різних стилів і жанрів.

Система трансформації музично-теоретичних дисциплін реалізується за наступних педагогічних умов: врахування спеціалізації здобувачів різних освітніх програм; інтеграції проєктної та практичної діяльності, методичної готовності та цифрової компетентності викладачів.

Результатом трансформаційних змін має бути комплексне оновлення та підвищення якості освітнього процесу та професійної підготовки в цілому, що базується на сформованості відповідних компетентностей і здатності до інтерпретаційної, мистецтвознавчої, дослідницької, творчої і педагогічної діяльності.

Висновки. Трансформаційні процеси в Україні стимулюють мистецьку освіту до постійного розвитку та інновацій. В свою чергу, виклики у музичній культурі та мистецькій освіті потребують модернізації професійної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва в закладах вищої музичної освіти, трансформації музично-теоретичних дисциплін як базового ядра підготовки музикантів. Відповідні зміни відбува-

ються шляхом оновлення змісту і методик викладання, де академічна, знаннява модель доповнюється практико-орієнтованими, інтерактивним та цифровими технологіями, сприяє розвитку творчого мислення та самореалізації, підвищує рівень готовності студентів до виконавської, музикознавчої, педагогічної діяльності.

У межах нашого дослідження було висвітлено концептуальні засади трансформації му-

зично-теоретичних дисциплін у професійній підготовці майбутнього бакалавра музичного мистецтва, з'ясовано зміст та особливості музично-теоретичної підготовки, яка спрямована передусім на підвищення якості професійної підготовки майбутнього музиканта, здатного до свідомого аналітичного мислення, творчої інтерпретації та активної участі в музичній індустрії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афоніна О. Оновлення методики викладання музично-теоретичних дисциплін (на прикладі сольфеджіо) // Мистецтвознавчі записки. 2012. Вип. 21.
2. Горак Я. Історія викладання музично-теоретичних дисциплін у Вищому музичному інституті у Львові (1903–1939 рр.) / Я. Горак // *Українська музика*. — 2018. — Число 1. — С. 27–39.
3. Горемичкін А.І. Основи музичної мови. Підручник-дослідження з методики викладання музично-теоретичних дисциплін в системі музично-педагогічної освіти. — Мелітополь, 2005. — 161 с.
4. Дорофеева, В. (2018). Музично-теоретичні дисципліни у сучасній мистецькій парадигмі: традиції та новації. *Молодий вчений*, 2 (54), 505-508.
5. Дубінець І. В. Музично-теоретичні дисципліни в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва: цілі і задачі. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2016. Серія: Педагогічні науки. Вип. 3. С. 95-99.
6. Коцюрба Н. Є. Сучасні технології та інструментарій в музичному мистецтві крізь призму часу. Культурномистецькі практики: світовий та український контекст : монографія. Рига (Латвія) : «Baltija Publishing», 2023. С. 270–302. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-322-4>.
7. Локарева Ю. В. Особливості музично-теоретичної підготовки у професійному становленні майбутнього вчителя музики // *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. — Кіровоград, 2012. — Вип. 112. — С. 229–236.
8. Малашевська І. А. Методика музично-теоретичної підготовки майбутніх учителів музики на історикостильовій основі. — 13.00.02 — теорія і методика навчання музики і музичного виховання. Дис. .. канд.пед.наук — Київ, 2005 Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.
9. Новосадова С. Музично-теоретична підготовка у формуванні творчої самостійності майбутнього вчителя музики / С. А. Новосадова // *Наукові записки*. 2013. № 1. С. 199-202. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2013_1_46
10. Пошук конкурсних пропозицій. *Вступ 2025. Єдина державна електронна база з питань освіти*. URL: https://vstup.edbo.gov.ua/offers/?qualification=1&education_base=40&speciality=B5 (дата звернення: 07.10.2025).
11. Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський рівень) вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань 02 «Культура та мистецтво», спеціальність: 025 «Музичне мистецтво». Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. № 727. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/025-Muz.mystetstvo-bakalavr.28.07.pdf>
12. Теплова, О. Ю., Мозгальова, Н. Г., & Мартинюк, А. А. (2022). Інноваційні підходи до вивчення музично-теоретичних дисциплін в системі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, (32), 308–317.
13. Яловський, П.М. Музично-теоретична підготовка у професійному становленні майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. 2023. 209 (Сер 2023), 350-354.

REFERENCES

1. Afonina, O. (2012). Onovlennia metodyky vykladannia muzychno-teoretychnykh dystsyplin (na prykladi solfedzhio) [Updating the methodology of teaching music-theoretical disciplines (on the example of solfeggio)]. *Mystetstvoznachy zapysky*, (21) [in Ukrainian].
2. Horak, Y. (2018). Istoriia vykladannia muzychno-teoretychnykh dystsyplin u Vyshchomu muzychnomu instytuti u Lvovi (1903–1939 rr.) [History of teaching music-theoretical disciplines at the Higher Music Institute in Lviv (1903–1939)]. *Ukrainska muzyka*, (1), 27–39 [in Ukrainian].

3. Horemeychkin, A. I. (2005). *Osnovy muzychnoi movy. Pidruchnyk-doslidzhennia z metodyky vykladannia muzychno-teoretychnykh dystsyplin v systemi muzychno-pedahohichnoi osvity* [Fundamentals of musical language: A textbook-research on the methodology of teaching music-theoretical disciplines in music-pedagogical education]. Melitopol [in Ukrainian].
4. Dorofieieva, V. (2018). Muzychno-teoretychni dystsypliny u suchasni mystetskii paradyhmi: Tradytsii ta novatsii [Music-theoretical disciplines in the modern artistic paradigm: Traditions and innovations]. *Molodyi vchenyi*, 2(54), 505–508 [in Ukrainian].
5. Dubinets, I. V. (2016). Muzychno-teoretychni dystsypliny v protsesi fakhovoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva: Tsili i zadachi [Music-theoretical disciplines in the professional training of future music teachers: Goals and objectives]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohichni nauky*, (3), 95–99 [in Ukrainian].
6. Kotsiurba, N. Ye. (2023). Suchasni tekhnolohii ta instrumentarii v muzychnomu mystetstvi kriz pryzmu chasu [Modern technologies and tools in musical art through the prism of time]. In *Kulturnomystetski praktyky: svitovyi ta ukrainskyi kontekst* (pp. 270–302). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-322-4-13> [in Ukrainian].
7. Lokarieva, Y. V. (2012). Osoblyvosti muzychno-teoretychnoi pidhotovky u profesiinomu stanovlenni maibutnoho vchytelia muzyky [Features of music-theoretical training in the professional development of future music teachers]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*, (112), 229–236 [in Ukrainian].
8. Malashevskaya, I. A. (2005). *Metodyka muzychno-teoretychnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky na istoryko-styloviy osnovi* [Methodology of music-theoretical training of future music teachers on a historical-stylistic basis] (Candidate's thesis). National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov, Kyiv [in Ukrainian].
9. Novosadova, S. A. (2013). Muzychno-teoretychna pidhotovka u formuvanni tvorchoi samostiinosti maibutnoho vchytelia muzyky [Music-theoretical training in the formation of creative independence of future music teachers]. *Naukovi zapysky*, (1), 199–202. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2013_1_46 [in Ukrainian].
10. Poshuk konkursnykh propozyitsii. (2025). *Vstup 2025. Yedyna derzhavna elektronna baza z pytan osvity*. Retrieved October 7, 2025, from https://vstup.edbo.gov.ua/-offers/?qualification=1&education_base=40&speciality=B5 [in Ukrainian].
11. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2019). *Standart vyshchoi osvity. Pershyi (bakalavrskyi) riven vyshchoi osvity. Haluz znan 02 "Kultura ta mystetstvo", spetsialnist 025 "Muzychne mystetstvo"* [Standard of higher education: Bachelor's level, field 02 Culture and Arts, specialty 025 Music Art]. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/025-Muz.mystetstvo-bakalavr.28.07.pdf> [in Ukrainian].
12. Teplova, O. Yu., Mozghaliova, N. H., & Martyniuk, A. A. (2022). Innovatsiini pidkhody do vyvchennia muzychno-teoretychnykh dystsyplin v systemi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Innovative approaches to studying music-theoretical disciplines in the system of training future music teachers]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka*, (32), 308–317 [in Ukrainian].
13. Yalovskiy, P. M. (2023). Muzychno-teoretychna pidhotovka u profesiinomu stanovlenni maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Music-theoretical training in the professional development of future music teachers]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky*, 209, 350–354 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 30.10.2025 р.

Прийнято до друку 05.11.2025 р.